واکنش

صالحی: آمانو استقلال آژانس را مقابل امریکا حفظ کند

رئیس سازمان انرژی اتمی می‌گوید که بند «T» برجام مشمول بازرسی خاصی نیست و از مدیرکل آژانس خواست که استقلال عمل آژانس را در مقابل امریکا حفظ کند.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، علی اکبر صالحی در برنامه نگاه یک شبکه اول سیما با اشاره به سفر یوکیو آمانو، مدیرکل آژانس به تهران گفت که آمانو در سفر اخیرش به تهران، برای مقامات ایرانی حامل پیام خاصی نبوده است. صالحی البته با گفتن اینکه «سیر تحول به گونه‌ای پیش رفته که اگر آمانو و آژانس مستقل عمل نکنند این ارگان بین‌المللی در افکار عمومی جهان خالی از اعتبار خواهد شد»، تأیید کرد که سفر آمانو به تهران تحت تأثیر افزایش فشارهای امریکا بوده زیرا به گفته او «مواضع امریکا به صورت علنی در حال بیان است و دیگر ترسی هم از بیان افکارشان ندارند و از منطق قدرت پیروی می‌کنند.» او گفت: «امریکایی‌ها به آژانس رفته بودند تا آمانو را تحت فشار بگذارند و به این منظور شیوه بازرسی‌ها، اماکن مورد بازرسی و مسائل دیگر را زیر سؤال بردند.» او نقش مدیرکل آژانس در برهه کنونی را در حفظ استقلال آن مهم خوانده و می‌گوید: «اگر آمانو در این برهه استقلال عمل از خودش نشان ندهد قطعاً اعتبار آژانس زیر سؤال می‌رود و پس از آن شاکله آژانس دچار سستی و آماده فروریزی می‌شود». رئیس سازمان انرژی اتمی کشور تأکید کرد: «اگر یوکیا آمانو استقلال نداشته باشد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی زیر سؤال می‌رود.» صالحی در ادامه گفت‌وگوی خود بند مناقشه‌برانگیر موسوم به «T» برجام را مشمول بازرسی خاصی ندانست و گفت: «از آنجا که ما دنبال تولید سلاح هسته‌ای نیستیم برخی از فعالیت‌ها را داوطلبانه کنار گذاشتیم مثل شیوه انفجار همزمان که برای تولید سلاح هسته‌ای کاربرد دارد اما فقط برای تولید سلاح هسته‌ای نیست به این منظور در بند «T» هم آمده که ما می‌توانیم انفجار همزمان را انجام دهیم اما نه برای تولید سلاح هسته‌ای، در ضمن ما گفته‌ایم که طراحی سلاح هسته‌ای نخواهیم کرد زیرا به دنبال آن هم نیستیم و فقط به دنبال استفاده صلح‌آمیز کاربردهای انرژی هستیم.» وی افزود: بخش «T» مشمول بازرسی خاصی نیست و ما هم بازرسی خاصی را برای این مورد در نظر نگرفته‌ایم. صالحی گفت: «از آنجا که هر متنی قابل تفسیر است مگر آنکه به صورت محکم و مشخصی نوشته شده باشد در مورد برجام هم شرایط به گونه‌ای نیست که امریکایی‌ها بخواهند تفسیر خودشان را داشته باشند. بحث تفسیر کاملاً دوطرفه است زیرا مصادیق برجام از محکمات است نه از متشابهات و چون قصد امریکایی‌ها بر این است که خدشه ایجاد کنند، بنابراین به دنبال هر بهانه‌ای هستند.» معاون رئیس‌جمهور ادامه داد: امریکایی‌ها به اعتبار غول رسانه‌ای که در اختیار دارند و به اعتبار رویه منطق قدرت‌شان، دروغ‌شان را آنقدر بلند می‌گویند که به باور برسند و جا بیندازند، اما این بار برای افکار عمومی روشن و مبرهن است و کار به جایی رسیده که امریکا به دنبال توجیه رفتارش است که این ضعف، حاصل کار مقامات و مسئولان کشورمان بوده که توانسته‌اند به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند تا امریکا در این چالش سیاسی قرار بگیرد.

پرونده

امریکایی‌ها دستاوردهای ریاست جمهوری ترامپ را ناچیز می‌دانند

یک نظرسنجی جدید نشان داد اکثر امریکایی‌ها معتقدند دونالد ترامپ در ۹ ماه اول ریاست جمهوری خود دستاورد چندانی نداشته و دستاوردهای او بسیار کمتر از انتظاراتی است که به هنگام آغاز ریاست جمهوری او وجود داشت.

به گزارش روزنامه واشنگتن پست، در حالی که ترامپ به اولین سالگرد پیروزی‌اش بر هیلاری کلینتون در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ امریکا نزدیک می‌شود، میزان محبوبیت او از همه رؤسای جمهور قبل از خود در این مقطع از ریاست جمهوری کمتر بوده است. در حال حاضر کمتر از چهار نفر از هر ۱۰ امریکایی (۳۷ درصد) عملکرد ترامپ را تأیید می‌کنند. همچنین براساس این نظرسنجی که از سوی واشنگتن پست و ان‌بی‌سی‌نیوز صورت گرفت ۵۹ درصد امریکایی‌ها مخالف عملکرد او بوده‌اند و ۵۰ درصد از این گروه شدیدا مخالف عملکرد او بودند. همچنین زمانی که تنها ۱۰۰ روز از ریاست جمهوری ترامپ گذشته بود، ۴۲ درصد امریکایی‌ها معتقد بودند که او در این دوران توانسته دستاوردهای «بسیار زیاد» و «به میزان خوب» داشته باشد اما از طرفی دیگر در مقطع فعلی تنها ۳۵ درصد چنین اعتقادی را دارند. در عین حال در مقطع فعلی در پاسخ به میزان دستاوردهای ترامپ ۶۵ درصد گزینه «ته چندان» یا «خیلی کم یا هیچ چیز» را انتخاب کردند اما در بهار گذشته این میزان ۵۶ درصد بود. ۴۳ درصد کل امریکایی‌ها پایین‌ترین گزینه ممکن را برای او انتخاب کردند و عبارت «خیلی کم یا هیچ چیز» را به کار بردند. از سوی دیگر، مردم نیویورک و شهرهای دیگر که از عملکرد ترامپ ناراضی هستند، شنبه شب تظاهراتی را علیه وی برپا کردند. این تظاهرات به عنوان بخشی از اعتراضات سراسری ضد فاشیسم علیه دولت ترامپ برگزار شد. تظاهرات دیگر علیه دولت رئیس‌جمهور فعلی امریکا در شهرهایی چون «لس آنجلس»، «مینیاپلیس»، «آستن» و «آتلانتا» برگزار شد. طبق این گزارش، تظاهرات ضد ترامپ به صورت آرام برگزار شد و تنها در برخی موارد چندین نفر از حامیان ترامپ و مخالفان وی با یکدیگر دچار جدال لفظی و درگیری و چندین نفر در نهایت زخمی و برخی نیز دستگیر شدند.

چشم‌انداز

پنتاگون: تخریب سلاح‌های هسته‌ای کره‌شمالی بدون حمله زمینی ممکن نیست

ارزیابی پنتاگون این است که از بین بردن تسلیحات اتمی کره‌شمالی تنها از طریق حمله زمینی به این کشور امکانپذیر است؛ نتیجه‌گیری که نشان می‌دهد گزینه‌های امریکا در برابر پیونگ‌یانگ دچار چه محدودیت‌هایی است.

به گزارش فارس، دریادار «مایکل دومونت»، معاون رئیس ستاد مشترک ارتش امریکا در نامه‌ای به نمایندگان کنگره گفته که در شرایط جنگ، حمله زمینی به کره‌شمالی تنها راه از بین بردن سایت‌های تسلیحات اتمی این کشور است و این در حالی است که پیونگ‌یانگ ممکن است با سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیکی پاسخ بدهد. وی تصریح کرد که تنها راه پیدا کردن و تخریب کامل تمامی مؤلفه‌های برنامه تسلیحات اتمی کره‌شمالی از طریق یک حمله زمینی امکانپذیر است. این ارزیابی در پاسخ به نامه دو نماینده کنگره صورت گرفته است که درباره ارزیابی تلفات درگیری با کره‌شمالی سؤال کرده بودند. روزنامه انگلیسی دیلی‌میل نوشت: دومونت در پاسخ به نامه نمایندگان کنگره از جمله «تد لئو» و «روبن گالئو» گفت که چنین درگیری می‌تواند کره‌شمالی را به استفاده از سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیکی تحریک کند. وی نوشته است: «تنها راه برای پیدا کردن و تخریب تمامی مؤلفه‌های تسلیحات هسته‌ای کره‌شمالی از طریق حمله زمینی است». دومونت تصریح کرد که امریکا در حال ارزیابی توانمندی کره‌شمالی در هدف قراردادن مناطق پرجمعیت کره‌جنوبی با توپخانه‌های بلند برد و راکت‌ها و موشک‌های بالستیک است. این مقام نظامی امریکایی ادامه داد: با این حال محاسبه برآورد کمترین یا بیشترین میزان تلفات دشوار است. وی ادامه داد که سئول با ۲۵ میلیون نفر جمعیت، تنها در ۳۵ مایلی از مناطق غیرنظامی قرار گرفته است. روز گذشته ترامپ در ژاپن در اشاره‌ای ضمنی به کره‌شمالی هشدار داد «هیچ دیکتاتوری» نباید امریکا را دست کم بگیرد.

محمد بن سلمان، ۴۹ شاهزاده و وزیر سابق را بازداشت کرد و همزمان موشک انصارالله در ریاض فرود آمد

موشک یمنی در بزم شاهزاده‌کشی سعودی

گزارش روزنامه رأی‌الیوم، برخی محافل داخل خاندان حاکم نسبت به بهره‌برداری از دستور شتابزده پادشاهی در جهت تسویه حساب با دشمنان و رقبای محمد بن سلمان نگران هستند. پس از انتخاب بن سلمان به عنوان ولیعهد، موج بازداشت شاهزادگان سعودی، دومین کودتای سیاسی پادشاه عربستان به شمار می‌رود. محمد بن سلمان که موج جدیدی از اصلاحات در این کشور را به اجرا گذاشته است، چندی پیش تأکید کرده بود که بازگشت کشورش به اسلام میانه‌رو رمز گذار کشورش به مدرنیسم است. او وعده داده بود که به زودی ریشه افراطی‌گرایی را می‌خشکاند. ادعای بن سلمان در حالی است که عربستان پدرخوانده افراط گرایی در دنیا است و بزرگ‌ترین حامی گروه‌های تروریستی است.

■ از بین بردن رقبا

اگرچه این بازداشت‌ها به نام مبارزه با فساد انجام شده اما به گفته تحلیلگران این اقدام بیشتر وسیله‌ای برای حذف مخالفان و رقبای سیاسی بوده است تا به این ترتیب شرایط برای پادشاهی ولیعهد جوان در آینده آماده شود. پیش از این در ماه سپتامبر نیز دهها نفر از جمله شماری از روحانیون بانفوذ عربستان که با سیاست‌های بن سلمان در مقابل بحران قطر و اصلاحات اقتصادی مخالف بودند، دستگیر شدند. برخی رسانه‌های غربی اخیراً گزارش داده‌اند محمد بن سلمان احتمالاً تا آخر سال جاری میلادی به عنوان پادشاه جدید معرفی خواهد شد. واگذاری بسیاری از اختیارات و قدرت پادشاهی به بن‌سلمان در ماه‌های اخیر نیز حاکی از این است که زمان برای به تخت نشستن ولیعهد نزدیک شده است. بازداشت شاهزادگان بن سلمان درحالی است که در ماه سپتامبر پادشاه عربستان طی فرمانی برخی آزادی‌های مدنی برای زنان این کشور را اعطا کرد که به گفته ناظران در راستای پیشبرد سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ بن سلمان انجام شده است تا وجهه عربستان در افکار عمومی جهان را تغییر دهد. همزمان با دستگیری شاهزادگان سعودی، پادشاه عربستان در تماس تلفنی با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا گفت‌وگو کرد. به گزارش خبرگزاری رسمی عربستان (واس)، ملک سلمان در این تماس تلفنی گفت عربستان حامی اقداماتی است که امریکا برای مقابله با تروریسم و حفظ امنیت ملی خود اتخاذ می‌کند. ترامپ نیز در این گفت‌وگوی تلفنی از نقش عربستان در «اشاعه میانه‌روی و مبارزه با افراط گرایی» قدردانی کرد.

■ سیطره بر اموال شاهزادگان

هرچند مقامات ریاض بازداشت شاهزادگان را به اتهام فساد مالی توجیه می‌کنند اما در پی این اقدام اهداف دیگری نهفته است. «مجتهد» فعال توئیتری و افشاگر اخبار خاندان آل سعود روز یک‌شنبه در صفحه توئیتر خود بازداشت شاهزاده‌های سعودی را تلاش محمد بن سلمان برای پُر کردن حساب‌های شخصی خود به وسیله دارایی‌های این افراد توصیف کرده است. روزنامه هافینگتن پست هم در گزارشی نوشت: «ولیعهد عربستان در عملیاتی که برای رویارویی با فساد آغاز کرده بر ۲ تریلیون ریال از اموال شاهزادگان و وابستگان دولتی سیطره خواهد یافت.» این گزارش‌ها در حالی است که عربستان در سال‌های گذشته به دلیل کاهش قیمت نفت و درگیر شدن این کشور در جنگ یمن، دچار کسری بودجه شده است و سلطه بر دارایی‌های شاهزادگان سعودی می‌تواند بن سلمان را در تحقق اهداف سند ۲۰۳۰ مورد نظر خود کمک کند.

گزارش یک

روز گذشته در حالی که جنگ شاهزادگان سعودی با بازداشت دهها شاهزاده و مقام سعودی در حال رسیدن به نقطه اوج بود، انصارالله یمن وعده‌های مکرر خود را عملی کرد و با شلیک دو موشک ریاض و نجران را هدف قرار داد تا تزلزل حکومت عربستان در هر دو سطح داخلی و خارجی بیش از پیش نمایان شود. موشک‌های یمنی تشویش را به خیابان‌های ریاض برد تا بزم سیاسی محمد بن سلمان را به هم بزند؛ بزمی که از چند ماه قبل با اصلاحات اقتصادی بن سلمان کلید خورد، با قبضه قدرت ادامه یافت و با تصفیه سیاسی مخالفان به سمت تکمیل شدن گام برداشت.

عربستان سعودی با حکم کمیته جدیدالتأسیس مبارزه با فساد، جمعی از شاهزادگان این کشور را بازداشت کرد. یک منبع سعودی موثق روز یک‌شنبه اعلام کرد تعدادی از افرادی که در پی اتهام فساد بازداشت شده‌اند، در برخی از هتل‌های ریاض، پایتخت عربستان سعودی در حبس به سر می‌برند. به گزارش روزنامه القدس‌العربی، این منبع گفت که به افراد بازداشت شده اجازه داده نمی‌شود تا زمان تکمیل بازجویی‌ها، با کسی تماس بگیرند. ولیعهد عربستان همچنین دستوری مبنی بر این امر صادر کرده است که به هواپیمای شخصی اجازه خروج از عربستان داده نشود و سالن‌های هواپیمای شخصی بسته شود. هتل ریتز کارلتون که محل بازجویی شاهزادگان سعودی است، دیروز از مهمانان خود خواست تا هر چه سریعتر این هتل را تخلیه کنند. در پیام این هتل به مهمانان آمده است: «باتوجه به شرایطی که خارج از اراده ماست، باید به اطلاع شما برسانیم که براساس دستورات از بالا ناگزیر به انجام این کار هستیم. ما متاسفانه نمی‌توانیم هیچ درخواستی را برای تمدید اقامت در این هتل به دلیل تدابیر شدید امنیتی اعمال شده از سوی دستگاه‌های امنیتی عالی رتبه بپذیریم». تعداد شخصیت‌های برجسته‌ای که کمیته عالی مبارزه با فساد عربستان آنها را بازداشت کرده ۴۹ نفر است که برخی از آنها شاهزادگان، وزرای کنونی و سابق و مسئولان و تجار عربستانی هستند. به گزارش شبکه العربیه، از چهره‌های شناخته شده در میان بازداشتی‌ها می‌توان به متعب بن عبدالله پسر شاه سابق عربستان و وزیر پیشین گارد ملی این کشور و ولید بن طلال شاهزاده میلیاردر سعودی اشاره کرد. بازداشت گسترده شاهزادگان سعودی ساعاتی پس از آن انجام شد که سلمان بن عبدالعزیز، شنبه شب در حکمی دستور تشکیل «شورای مبارزه با مفاسد اقتصادی» را صادر کرد. این شورا به ریاست محمد بن سلمان تشکیل و بر اساس اعلام مقامات سعودی با پدیده فساد مالی و رشوه‌گیری در این کشور مبارزه خواهد کرد. به

دریچه

سیلی موشکی انصارالله به عربستان

منابع نظامی یمنی اعلام کردند ارتش و کمیته‌های مردمی یمن موشک بالستیکی را به فرودگاه بین‌المللی ملک خالد در ریاض شلیک کردند. در پی شلیک این موشک‌ها فعالیت این فرودگاه مختل شد. در پی این قدرت‌نمایی یمنی‌ها امریکایی‌ها و انگلیسی‌ها سریع وارد صحنه شدند و در حمایت از آل‌سعود موضع گرفتند تا به نوکران‌شان دلگرمی داده باشند. رئیس‌جمهور امریکا البته دوباره این حرف غیرمسئولانه را به زبان آورد که ایران مسئول حملات موشکی یمن است. بعد از آنکه منابع نظامی یمنی اعلام کردند که ارتش و کمیته‌های مردمی یمن موشک بالستیک برکان اچ ۲ را به فرودگاه بین‌المللی ملک خالد در ریاض شلیک کردند، سازمان هواپیمایی عربستان اعتراف کرد موشک بالستیک یمنی در محوطه فرودگاه مذکور فرود آمده است. با این حال سایر منابع رسمی در عربستان می‌گویند که این موشک را در آسمان منهدم کرده‌اند. در پی این حمله موشکی تمام پروازها در فرودگاه ملک خالد به تأخیر افتادند. در همین راستا، محمد عبدالسلام، سخنگوی انصارالله یمن گفت: ما بارها تأکید کردیم که در واکنش به ادامه بمباران غیرنظامیان بی‌گناه پایتخت‌های کشورهای متجاوز را با موشک‌های بالستیک هدف قرار خواهیم داد. پیش‌تر، سخنگوی انصارالله در گفت‌وگوی اخیر خود با شبکه الجزیره به هدف قرار دادن عمق عربستان و شهرهایی که جنگنده‌های ائتلاف متجاوز عربی از آنجا می‌آیند، تهدید کرده بود. وی گفته بود که هدف قرار دادن ابوظبی یکی از اولویت‌های اصلی ارتش و کمیته‌های مردمی در دوره آتی است. همچنین نیروهای ارتش یمن و انصارالله روز یک‌شنبه یک فروند موشک «زلزال ۲» را به سمت مواضع شبه‌نظامیان وابسته به ائتلاف سعودی در منطقه «الخضرا» در منطقه نجران شلیک کردند. در همین حال رسانه‌های سعودی اعلام کردند که ائتلاف عربی روز شنبه حملاتی را به پادگان ارتش یمن در جبل عطان در غرب صنعا و مجتمع وزارت دفاع یمن در مرکز صنعا انجام داد. به گفته منابع، این حمله در واکنش به شلیک موشک از جانب انصارالله به ریاض بوده است.

دونالد ترامپ که در سفری ۱۱ روزه با محوریت رویارویی با مسائل امنیتی این حوزه به خصوص بحران اتمی و موشکی کره‌شمالی به شرق دور رفته است در توکیو گفت: مسئولیت موشک‌هایی که انصارالله به سمت عربستان شلیک می‌کند برعهده ایران است. وزیر خارجه انگلیس هم که نقش کشورش در کاشتن بنیاد وهابیت در عربستان و حمایت از آن بر کسی پوشیده نیست، ضمن محکوم کردن تلاش برای حمله موشکی به عربستان گفت لندن برای حفاظت از عربستان متعهد است. به نوشته سایت وزارت خارجه انگلیس، جانسون گفت از تلاش برای حمله موشکی به ریاض شوکه و وحشت‌زده شده است.

خبر

روایت سعودی از ضرب‌الاجل عبادی به اقلیم

نخست‌وزیر عراق تهدید کرد اگر اربیل افرادی را تحویل ندهد که بغداد به دلیل غائله اقلیم حکم به پیگرد آنها داده، یگان امنیتی ویژه‌ای را برای بازداشت آنها به اقلیم کردستان خواهد فرستاد.

به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه عربستانی عکاظ این روزنامه مدعی شده حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق تهدید کرده که در صورت عدم پایبندی اربیل به مهلت تعیین شده، یگان امنیتی ویژه‌ای را برای بازداشت این افراد به اقلیم کردستان خواهد فرستاد. روز جمعه العبادی لیست رسمی را از متهمان و افرادی که حکم قضایی علیه آنها صادر شده برای اقلیم کردستان فرستاد و اعلام کرد که هرگونه تأخیر یا تعلل ورزیدن در تحویل این افراد به دولت فدرال این حق را خواهد داد تا به زور آنها را بازداشت کند. کمیسیون امنیت پارلمان عراق پیش‌تر اعلام کرده بود که دولت فدرال عراق تصمیم دارد جنایتکاران و کسانی را که احکام قضایی علیه آنها صادر شده و در کردستان حضور دارند، بازگرداند. این کمیسیون اعلام کرده بود که صدها تن از کسانی که حکم قضایی علیه آنها صادر شده بود به کردستان فرار کرده‌اند و از آن به عنوان پناهگاه و منبری علیه دولت فدرال استفاده می‌کنند.

گزارش ۲

احتمال حصر خانگی سعد حریری در ریاض قوت گرفت

پس از گذشت چند ساعت از اعلام استعفای ناگهانی سعد حریری برخی مقامات لبنانی و همچنین منابع آگاه با قاطعیت بیشتری از حصر خانگی وی در ریاض خبر می‌دهند.

وئام وهاب، وزیر سابق لبنانی در توئیتی اعلام کرد: من از دولت لبنان می‌خواهم امنیت بازگشت سعد حریری به کشور را تأمین کند و من تأکید دارم که این شخص بازداشت شده است و پس از اینکه دوست او، التویجری بازداشت شد، حریری نیز مورد بازجویی قرار گرفت. این اظهارات مقامات سابق لبنانی بیش از پیش این احتمال را تقویت کرده که سعودی‌ها سعد حریری را مجبور به استعفا کرده‌اند و اجازه خروج از عربستان را به وی نمی‌دهند. در همین راستا، «مجتهد» افشاگر معروف سعودی در صفحه شخصی خود در توئیتر در مورد استعفای «سعد حریری» که روز گذشته از ریاض پایتخت عربستان اعلام شد، گفت که حریری هیچ نقشی در استعفای خود نداشت. او نوشت: حریری نمی‌توانست چنین بیانیه‌ای بدهد، چرا که وضعیت در لبنان به سمت کاهش مشکلات دولت پیش می‌رفت و تمامی این مسائل به رفتن وی به عربستان مرتبط است. این شخصیت عربستانی درباره ترور سعد حریری، این مسئله را نادرست خواند و نوشت: ترور حریری در راستای منافع حزب‌الله نیست و طبق اطلاعات نهادهای امنیتی سعودی، خطر گروه‌های تکفیری برای حریری بیش از حزب‌الله است، چرا که آنها حریری را عامل ضعیف شدن‌شان در مقابل حزب‌الله می‌دانند. مجتهد ادامه داد: اما درباره مسئله رابطه با ایران؛ حریری از دیدار خود با ولایتی بسیار خرسند و امیدوار بود و او ایدئولوژی مذهبی کافی برای دشمنی با ایران را ندارد. این افشاگر معروف عربستانی هدف اصلی از فراخوان حریری به ریاض را بازگرداندن دارایی‌های وی در خارج به عربستان و باج‌خواهی از وی عنوان کرد و نوشت که حریری اکنون در کنار شاهزادگان و مقامات بازداشت شده سعودی است. مجتهد همچنین گفت که بیانیه صادره از سوی حریری، برای او نوشته شده بود و او از محتوای بیانیه و مسئله اعلام استعفا از ریاض اصلاً راضی نبود. او در پایان نوشت که سعد حریری تابعیت سعودی دارد و دولت این کشور می‌تواند با او به مثابه یک شهروند عادی برخورد کند. همچنین «دن شاپیرو»، سفیر سابق امریکا در سرزمین‌های اشغالی در یک یادداشت نوشت: «سعد حریری بدون حمایت سعودی نمی‌توانست به چپ یا راست حرکت کند و نمی‌تواند دستورات آنها را رد کند». وی به مقامات اسرائیلی توصیه می‌کند که باید مراقب باشند که با مانورهای متحدان‌شان که ساکن ریاض هستند، خودشان را دوباره در یک مقابله نسنجیده و زودرس قرار ندهند.

نگاه

رحمان نعیمی

پاکسازی به سبک محمد بن سلمان

متعب بن عبدالله تا همین دو سه سال قبل گزینه‌ای جدی برای نشستن بر تخت پادشاهی آل‌سعود بود و حتی گفته می‌شد که دست و پا کردن مقامی به نام جانشین ولیعهد، نقشه‌ای بود که پدرش عبدالله بن عبدالعزیز، پادشاه سابق سعودی کشید تا او بتواند در آینده‌ای نه چندان دور بر این تخت بنشیند. اتفاقات پس از فوت پدرش آن‌قدر غیرمنتظره بود که او نه تنها به این هدف نرسید بلکه حالا باید به بهانه مبارزه با فساد انتظار حبس و زندان را بکشد. محمد بن سلمان، ولیعهد و وزیر دفاع سعودی، دستور بازداشت همین متعب به همراه ۱۰ شاهزاده و چندین مقام سابق و فعلی و میلیاردر را داده و البته این حکم مثل هر چیز دیگری در آل‌سعود به روش خاص همین خاندان اجرا شده است چرا که به جای فرستادن این افراد به بازداشتگاه یا زندان، آنها را راهی هتل‌های ریاض، پایتخت عربستان، کرده‌اند تا در اتاق‌های لوکس این هتل‌ها دوره فعلی بازداشت را سپری کنند.

اولین نکته‌ای که در بازداشت این افراد به چشم می‌خورد مربوط می‌شود به سرعت عمل ولیعهد سعودی. سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه سعودی، عصر روز شنبه ۴ نوامبر حکم تشکیل کمیته مبارزه با فساد به سرپرستی پسرش را صادر کرد و محمد بن سلمان هم هنوز جوهر این حکم خشک نشده بود و اعضای آن جمع نشده بودند، فرمان دستگیری و بازداشت این افراد را صادر کرد و به همین سرعت هم نیروهای امنیتی دست به کار شدند. روشن است که بن سلمان از قبل تمام تمهیدات را برای انجام این کار چیده بود و تنها منتظر بهانه‌ای بود که حکم پدرش برای تشکیل این کمیته همان بهانه‌ای بود که او انتظارش را می‌کشید. روزنامه رأی‌الیوم از کار یک دستگاه امنیتی خبر داده که اطلاعات لازم را برای بن سلمان فراهم کرده بود که باید صحت این خبر و کار این دستگاه برای کمک به بن سلمان را قبول کرد چرا که او نمی‌توانسته در مدت دو سه ساعت پرونده‌ای برای دستگیری‌ها داشته باشد و باید چنین دستگاهی از ماه‌ها قبل برای دستگیری این افراد زمینه‌چینی یا شاید پرونده‌سازی کرده باشد. با وجود این، استفاده از این دستگاه امنیتی پرسش‌های جدی هم در مورد قصد و غرض بن‌سلمان از دستگیری این افراد پیش می‌کشد و اینکه به واقع، قصدش مبارزه با فساد است یا اینکه می‌خواهد به بهانه مبارزه با فساد دست به یک پاکسازی گسترده بزند.

شکی نیست که در لابه‌لای پرونده‌های دستگیر شده‌ها مدارکی دال بر فساد مالی از هر جنس و رقمی وجود دارد به خصوص اینکه بن سلمان پرونده‌های گذشته در مورد سیل‌های جده و ویروس کرونا را دوباره به جریان انداخته است. هر دو مورد مربوط به چند سال قبل و حتی پیش از پادشاهی پدرش می‌شود که با وجود مرگ و میر شهروندان عربستانی، آل‌سعود هر دو پرونده را بایگانی کرده بود. حالا بن سلمان این دو پرونده را دوباره باز کرده تا از یک طرف افکار عمومی را به طرف خود جلب کند و از طرف دیگر، بهانه‌ای عامه‌پسند برای به زندان انداختن رقبای سیاسی داشته باشد و شاید در این مسیر پول هنگفتی را هم به جیب بزند. روزنامه هافینگتن‌پست عربی از ۲ تریلیون ریال سعودی می‌گوید که بن سلمان از اموال این افراد بازداشتی به جیب می‌زند و مجتهد، افشاگر مشهور عربستانی، هم این موضوع را تأیید کرده است. در این میان، نام افرادی مثل متعب یا برادرش ترکی بن عبدالله و خالد التویجری، مدیر سابق دفتر سلطنتی، قابل توجه است که حلقه اصلی قدرت در زمان پادشاهی ملک عبدالله بودند و بن سلمان با دستگیری آنها این حلقه را هدف گرفته است و البته برخی سرمایه‌داران مثل ولید بن طلال هم نمی‌تواند به این پاکسازی سیاسی بی‌ارتباط باشد. به نظر می‌رسد که او نه تنها پاکسازی رقبای سیاسی را مدنظر دارد، بلکه از حامیان مالی این رقبا هم غافل نمانده است تا رقبایش توانی برای مقابله با او نداشته باشند. به هر حال، این اقدام بن سلمان با نمایش پوپولیستی یا همان عوام‌فریبی همراه شده که چندی است به بهانه‌های مختلف مثل دادن حق رانندگی به زنان به راه افتاده و حالا قصد و غرض سیاسی‌اش از این نمایش معلوم می‌شود اما باید دید این نوع رفتار به نفع او تمام می‌شود یا نه. فرانک گاردنر، گزارشگر بی‌بی‌سی، در عین اینکه از سرعت بن سلمان برای استحکام پایه‌های قدرتش می‌گوید، به نگرانی عناصر محافظه‌کار حکومت عربستان اشاره دارد در عین اینکه این کشور درگیر جنگ یمن، جنگ با داعش و کارزار بایکوت قطر است و نتیجه می‌گیرد: «این پادشاهی صحرایی اکنون دوره پرمخاطره‌ای را سپری می‌کند.» این کمترین نتیجه‌ای است که از مجموع این داده‌ها می‌توان گرفت و بن سلمان با این روند خود را در کانون این دوره قرار داده که می‌تواند نتیجه معکوس داده و چون گردابی او را به زیر بکشاند.

اخبار کوتاه

■ آنکارا: به دنبال روابط حسنه با برلین هستیم

سخنگوی «رجب طیب اردوغان»، رئیس‌جمهور ترکیه روز یک‌شنبه اعلام کرد آنکارا به دنبال روابط حسنه با برلین است. بنا بر گزارش «روداو»، «مولود چاوش‌اوغلو»، وزیر خارجه ترکیه حدود یک ماه پیش در گفت‌وگو با نشریه «اشپیگل» گفته بود اقدامات متقابلی باید صورت گیرد تا روابط میان ترکیه و آلمان پس از ماه‌ها تنش میان دو کشور به حالت عادی بازگردد. بنا بر این گزارش، روابط میان آنکارا و برلین پس از آن دچار تنش شد که در زمان رقابت‌های انتخاباتی در آلمان، تعدادی از سیاستمداران آلمانی «آنگلا مرکل»، صدراعظم این کشور را تحت فشار قرار داده بودند تا لحنی شدیدتر در قبال ترکیه اتخاذ کند. آنها همچنین خواستار پایان یافتن گفت‌وگوها بر سر عضویت آنکارا در اتحادیه اروپا شده بودند.

■ گرفتن اثر انگشت از سوی عربستان توهین به زوار پاکستانی است

رهبر حزب جمعیت علمای پاکستان گفت: شرط گرفتن اثر انگشت برای صدور ویزای عربستان توهین به زائران پاکستانی و غیر قابل پذیرش است. «صاحبزاده ابوالخیر محمد زبیر»، رهبر حزب جمعیت علمای پاکستان به فارس گفت: هیچ دلیلی برای گرفتن اثر انگشت زوار وجود ندارد و دولت عربستان با این کار مشکلات سفر به مکه را بیشتر کرده است. رهبر حزب جمعیت علمای پاکستان تأکید کرد: زوار پاکستانی از افزایش قیمت ویزا و شرط اثر انگشت برای سفر به عربستان نگران هستند. چندی پیش اتحادیه آژانس‌های مسافرتی پاکستان اعلام کرد تعرفه سنگین عربستان برای عمره را نمی‌پذیرد.

■ نتانیاهو رأی‌گیری برای لغو عقب‌نشینی را به تعویق انداخت

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی رأی‌گیری برای طرح بازگشت اسرائیل به کرانه باختری و غزه را جهت مشاوره با امریکا، به تعویق انداخت. به گزارش فارس، «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی بامداد یک‌شنبه دستور داد رأی‌گیری برای لغو عقب‌نشینی اسرائیل از نوار غزه و شمال کرانه باختری، به تعویق بیفتد. رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۰۵ برای تطهیر وجهه خود از اشغالگری، شمال کرانه باختری و شهرک‌های یهودی‌نشین را در این منطقه تخلیه کرد اما حضور نظامی در منطقه کرانه باختری را حفظ نمود. شورای وزیران کابینه رژیم صهیونیستی قرار بود روز یک‌شنبه درباره طرحی برای لغو عقب‌نشینی یک‌طرفه از نوار غزه و کرانه باختری و بازگشت اسرائیل به این مناطق، رأی‌گیری کند.

■ گابریل: آلمان نباید برنامه‌های تسلیحاتی ترامپ را دنبال کند

وزیر خارجه آلمان در گفت‌وگو با یکی از روزنامه‌های این کشور درباره گسترش تسلیحات هسته‌ای در سطح جهان هشدار داد. گابریل در این مورد به نشریه آلمانی «بیلدآم‌زونتاگ» گفت: «ما در آغاز ارتقای تسلیحات در سطح جهانی هستیم. موشک‌های هسته‌ای میان‌برد در اروپا متأسفانه بیش از حد مورد انتظار وجود دارند.» وزیر خارجه آلمان در انتقاد از «آنگلا مرکل»، صدراعظم این کشور هم گفت: «اکنون ما آلمانی‌ها باید برای پایان خلع سلاح اقدام کنیم. آلمان باید در راستای صلح گام بردارد نه اینکه برنامه‌های تسلیحاتی ترامپ را همانطور که مرکل انجام داد، تعقیب کند.» گابریل درباره پیامدهای رابطه نابسامان روسیه و امریکا هشدار داد و گفت: «روابط کاملاً مخدوش میان امریکا و روسیه خطر بزرگی برای صلح جهانی است.»